

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. d)
Sociologie

Test 7

Profilul umanist din filiera teoretică.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

I. TÊTEL

(30 pont)

Îrja a vizgalapra az alábbi esetek helyes válaszának megfelelő betűt! Minden esetben csak egy helyes válasz van.

1. Abból a tényből kiindulva, hogy a család biztosítja tagjai számára a társadalmi normák, értékek, a szokások és a nyelv közvetítéséhez szükséges feltételeket:
 - a. érzelmi funkció
 - b. gazdasági funkció
 - c. biológiai funkció
 - d. szocializációs funkció
2. A reprezentatív kormányzás elve a ... politikai rendszer jellemzője:
 - a. totalitárius
 - b. demokratikus
 - c. autoritarizmus
 - d. kommunista
3. Az a tény, hogy egy párt részt vesz a társadalmi konfliktusok megoldásában, jelzi a:
 - a. közvetítő funkcióját
 - b. nemzeti, etnikai, csoportos érdekek előmozdításának a funkcióját
 - c. egyes egyének társadalmi nyomásának a funkcióját
 - d. a hatalom fenntartásának a funkcióját, annak érdekében, hogy az előnyöket és a javakat szétoszthassa a tagjai között
4. Mások kulturális sajátosságainak tiszteletben tartása és megismerése **nem** lehet a ... csökkentési intézkedése:
 - a. korrupció
 - b. megcímkezés/ megbélyegzés
 - c. előítélet
 - d. sztereotípia
5. Az egyes társadalmi gyakorlatokban konsituálódó társadalmi szereplők vagy közösségek közti harc egyfajta:
 - a. társadalmi konfliktus
 - b. erkölctől való eltérés
 - c. szegénység
 - d. a hatalom gyakorlása
6. Az egyének az Egyház életétől és normáitól, valamint a vallásos közösségektől való eltávolodása, érdektelensége, vagy távol maradása a ... formája:
 - a. hangsúlyozott vallásosság
 - b. vallási változás
 - c. vallási feltámadás
 - d. szubjektív szekularizáció
7. Amikor az iskola a részvételen alapuló, személyes és szubjektív társadalmi integráció révén a társadalmi normák és értékek elsajátításán alapuló szocializációra törekszik, akkor:
 - a. az iskola, mint az elsődleges szocializáció eszköze

- b. az iskola, mint intézmény
 - c. diszharmonikus nevelés
 - d. társadalmilag nonkonform nevelés
8. Amikor az állam többek között úgy ítéli meg, hogy a társadalmi kockázatok csökkentése érdekében felvállalja az öregséggel, betegséggel, munkanélküliséggel küszködő családok és egyének nehézségeinek a viselését:
- a. autoritárius állam
 - b. kommunista állam
 - c. társadalmi állam
 - d. nem létező állam
9. Amikor a bevételt a nonprofit szervezet az alapszabályzatában meghatározott célokra használja fel, akkor az:
- a. magánvállalat
 - b. civilszervezet
 - c. kereskedelmi társaság
 - d. informális csoport
10. Az egyén által érzékelt frusztráció és társadalmi kiszorulás állapota:
- a. bűncselekmény
 - b. tolerancia
 - c. bűnözés
 - d. marginalizálódás

II. TÉTEL

(30 pont)

A. A bal oldali oszlopban a társadalmi problémákra vonatkozó fogalmakat soroltunk fel, a jobb oldali oszlopban pedig ezekre vonatkozó helyes állításokat számoztunk meg. Írja a vizsgalapra a bal oldali betűk és a jobb oldali számok közötti helyes megfeleléseket!

a. fiatalkori bűnözés	1. Egy tisztességes élet biztosításához szükséges erőforrások hiánya.
b. korrupció	2. A megfelelő erkölcsi magatartás halmazaként értelmezhető.
c. deviancia	3. A fiatalok nem megfelelő erkölcsi viselkedésének a halmazát értjük, akik még nem töltötték be a felnőtt kort.
d. szegénység	4. Az erkölcstelen, illegális és tiltott eszközök révén személyes előnyök szerzésére végrehajtott csalási hatalomhasználatot értjük.
	5. Olyan viselkedésmódok és állapotok sorozata, amelyet a csoport tagjai úgy ítélnek meg, hogy azok nem felelnek meg az elvárásainak, normáinak és értékeinek, és azzal a fenyegetéssel jár, hogy azok szankciót vagy kifogást vonnak maguk után.

12 pont

B. Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget:

A deviancia nem az egyénhez társított tulajdonság, hanem egy olyan társadalmi jelenség, amelyet az egyén életének társadalmi és kulturális körülményeinek függvényében lehet értelmezni. A deviáns viselkedés, mint társadalmi probléma, tág értelemben társadalmi prioritásként, pozitívumként, vagy szűk értelemben normatív prioritásként, negatívumként értelmezhető.

Vărszsoljon az alábbi kérdésekre az adott szöveg alapján:

1. Fogalmazza meg a szöveg alapgondolatát. **2 pont**
2. Magyarázzon meg, hozzávetőleg fél oldal terjedelemben, két olyan szociológiai fogalom közötti összefüggést, amelyre a fenti szöveg is utal. **10 pont**
3. Fogalmazzon meg egy érvet, amellyel igazolja vagy cáfolja azt a feltevést, amely szerint a *tömegkommunikációs eszközök diszharmonikus szocializációt eredményezhetnek*. **3 pont**
4. Mutassa be személyes nézőpontját a *szocializáció kortárs társadalomban betöltött társadalmi jelentőségét* illetően. **3 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Válszsoljon az összes alábbi kérdésre:

1. Pontosítsa az *interjú útmutató* fogalmának a jelentését. **4 pont**
2. Nevesítse a *kisebbségi csoport* két jellemzőjét. **6 pont**
3. Emelje ki a *kohézió* és a *tagsági csoport* fogalmak közötti összefüggést, egy fél oldalnyi, összefüggő szövegben, melyben e fogalmat sajátos szociológiai értelemben használja. **10 pont**
4. Szemléltesse egy konkrét példával azt a módot ahogyan a *közvetlen és viszonylag stabil kapcsolatok a kis csoportokra jellemzőek*. **4 pont**
5. Indokolja meg, megközelítőleg tíz sorban az állítást, miszerint a *személyek közti társadalmi távolság közvetlenül arányos a rokonsági kapcsolat rangjával*. **6 pont**